

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ВІДДІЛ**

**РЕАЛІЗАЦІЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В ОСВІТНІХ
ПРОГРАМАХ УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ:
ВІД КОНЦЕПЦІЇ ДО ПРАКТИКИ**

**ТЕЗИ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
УНІВЕРСИТЕТУ**

(26–27 листопада 2025 року)

Харків 2025

Редакційна колегія:

Соломніков І. В. (відп. редактор), Індик Н. В.,

Семенцова О. В., Дудін О. А.,

Куценко М. Ю., Змій С. О., Рукавішников П. В., Харламова О. М.

користі фізичного навантаження та ін.; інтегрувати тематику здоров'язбереження до міждисциплінарних курсів; систематично проводити профілактичну роботу (онлайн-челенджи, тематичні спортивні заходи та ін.).

Отже, залучення молоді до процесу регулярних фізичних навантажень стане більш продуктивним за умови поєднання традиційних практик із новими експериментальними рішеннями, які набувають усе більшої популярності серед молоді, а це, зокрема, покращить мотивацію усвідомленого ставлення до свого здоров'я та здоров'я оточуючих.

1. Сергієнко Т. Вплив сучасної освіти на сталий розвиток суспільства. *Освіта як чинник формування креативних компетентностей в умовах цифрового суспільства: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 27–28 лист. 2019 р.* Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2019. С. 150–152.

2. Фіджитал-спорт: майбутнє змагань уже сьогодні. URL: <https://usport.com.ua/sport-uk/2025/08/01/fidzhytal-sport-nove-pokolinnya/> (дата звернення: 02.09.2025).

*Старший викладач кафедри фізичного
виховання та спорту І. О. Сапегіна*

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

ЗНАЧЕННЯ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА СПОРТУ В ДОСЯГНЕННІ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

Сучасна система освіти має на меті не тільки підготовку фахівців, а і формування відповідальних громадян, здатних активно сприяти досягненню глобальних цілей сталого розвитку (ЦСР). Важливу роль у цьому відіграє фізичне виховання та спорт, адже саме вони безпосередньо пов'язані з цінностями здорового способу життя, соціальної інтеграції та гармонійного розвитку особистості [2].

Український державний університет залізничного транспорту приділяє особливу увагу впровадженню ЦСР в освітній процес. Зокрема, ЦСР № 3 «Міцне здоров'я та благополуччя» реалізують через розвиток фізичного виховання, залучення здобувачів до регулярних занять спортом і

популяризацію активного способу життя [1]. Це дає змогу не лише зберігати і зміцнювати здоров'я молоді, а і формувати стійкі соціальні практики.

Інтеграція ЦСР у програми фізичного виховання в університеті спрямовані на забезпечення рівного доступу до спортивних занять (ЦСР № 5 «Гендерна рівність», ЦСР № 10 «Зменшення нерівності»), створення умов для інклюзивної участі здобувачів із різними фізичними можливостями та на формування навичок командної роботи і взаємоповаги (ЦСР № 16 «Мир, справедливість та сильні інститути») [3].

Щороку в університеті організовують спортивні змагання, турніри та челенджі з різних видів спорту і фізичної активності. Традиційними стали змагання до Дня захисників і захисниць України «Разом ми сила!», «Залізні люди», «Нас не здолати» та ін.

Студентські команди університету беруть участь у міських змаганнях із футболу, баскетболу, пляжного волейболу, шахів, кіберспорту, що формують культурну активність дозвілля та сприяють згуртованості студентської спільноти. Заняття і змагання на свіжому повітрі заохочують здобувачів до використання активного транспорту (велосипед, біг, ходьба), що відповідає ЦСР № 11 «Стійкі міста та громади» і ЦСР № 13 «Боротьба зі зміною клімату».

Важливою складовою є співпраця з громадськими організаціями та міськими спортивними клубами. Такі партнерства дають змогу не тільки підвищувати рівень спортивної майстерності здобувачів, а і формувати соціально відповідальне середовище, що відповідає ЦСР № 17 «Партнерство заради сталого розвитку».

Робимо висновок, що фізичне виховання та спорт у системі освіти Українського державного університету залізничного транспорту є важливим інструментом реалізації цілей сталого розвитку. Вони сприяють формуванню здорового способу життя, розвитку інклюзивних освітніх практик, зміцненню соціальної згуртованості та вихованню майбутніх фахівців, здатних діяти відповідально в умовах сучасних викликів. Інтеграція ЦСР у програми

фізичного виховання університету демонструє, що від концепції можна переходити до практики, створюючи реальні зміни в житті студентської молоді.

1. Гончаренко С. У. Педагогіка і сучасність: інтеграція сталого розвитку в освіті. Харків: Основа, 2019.
2. Грішнова О. А. Освіта і наука в контексті сталого розвитку: монографія. Київ: КНЕУ, 2017.
3. Цілі сталого розвитку в Україні. Національна доповідь 2020. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/natsionalna-dopovid-csr-Ukrainy.pdf>.

*Канд. наук із фізичного виховання і спорту,
старший викладач кафедри фізичного
виховання та спорту А. Г. Єфремова*

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

ІНКЛЮЗИВНЕ ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ І ЙОГО ЗНАЧЕННЯ В РЕАЛІЗАЦІЇ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Інклюзивна освіта в закладах вищої освіти дає можливість здобувачам із різними потребами отримати рівний доступ до навчання, що є важливим способом для реалізації цілей сталого розвитку. Заклади вищої освіти, які застосують у своєму навчанні інклюзивні практики, активно надають індивідуальну підтримку кожному здобувачу та розвивають сучасні особистості, які здатні вирішувати різної складності суспільні питання [2].

Інклюзивне фізичне виховання наразі стає важливою складовою для всіх представників освітянського педагогічного простору.

Важливим аспектом в інклюзивному фізичному вихованні здобувачів УкрДУЗТ є індивідуальний підхід до кожного здобувача з урахуванням специфічних особливостей його психічного та фізичного здоров'я. Саме такий підхід забезпечить здобувачам якомога кращі умови їхнього навчання [1].

Викладачам завжди слід пам'ятати, що працюючи зі здобувачами в інклюзивному напрямку, треба намагатися створювати максимально природне